

Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie w r. 1936.

Sędziwa instytucja naukowa lwowska, wierzącą swą w górę stoletniej tradycji, nie ustaje w rozległej pracy dla dobra kultury polskiej, ciesząc się stałym poparciem i wydatną ofiarnością społeczeństwa. Rok ubiegły zaznaczył się magnackim zaiste darem zbioru 2500 rękopisów, złożonych przez znanego uczonego i zbiórca dyr. Aleksandra Czołowskiego. Obok tego otrzymał Zakład Ossolińskich archiwum rodzinne Steckich i Kościa Zbirohowskich. Do świetnej kolekcji puścizny wielkich uczonych i historyków lwowskich: Bielowskiego, Szajnochy, Schmitta, Kubali, Balzera, Ptasznika i innych przybyły papiery ś. p. prof. Stanisława Zakrzewskiego, prezesa Towarzystwa Historycznego, oraz pieczołowicie opracowana i skatalogowana puścizna rękopiśmienna ś. p. dr. Wojciecha Kętrzyńskiego, dyrektora Ossolineum. Wśród literackich nabytków zasługujące na uwagę korespondencja Stanisława Brzozowskiego z papierów bł. p. dr. Rafała Bubera. W sumie przybyło blisko 2.800 rękopisów nowych.

Dział druków, obok dopływu dzieł z egzemplarza obowiązkowego (zwłaszcza pisma), z darowizn autorskich i z wymiany z instytucjami zagranicznymi, zasilila swoimi dubletami biblioteka Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego.

W skatalogowanych zbiorach przybyło 2.676 dzieł w 3.544 tomach, razem tedy biblioteka liczy 199.143 dzieł w 297.461 tomach (oprócz nie skatalogowanych około 100.000 tomów). W pracowni naukowej 8.027 osób korzystało z 14.941 dzieł w 25.263 tomach i z 2.326 rękopisów. Do domu wypożyczono 5.058 dzieł w 6.930 tomach, 3.267 osobom. Z własną ub. r. odbył się pokaz polskiej książki dla dzieci i młodzieży w jej rozwoju historycznym.

Do Muzeum XX. Lubomirskich, złączonego jak wiadomo z Zakładem Ossolińskich przybyły w r. 1936: ciekawy zbiór gwaszów z końca XVIII i początku XIX wieku, z przedstawieniem typów i strojów ludowych neapolitańskich, duża kolekcja litografii francuskich z pierwszej połowy XIX wieku, partia zbiorów i rysunków najwybitniejszych malarzy polskich epoki pomatejkowskiej, znaczna ilość okazów współczesnej grafiki polskiej i kolekcja 42 żetonów srebrnych, bitych w Niemczech dla upamiętnienia najcenniejszych zwycięstw na pobojowiskach polskich w wielkiej wojnie; maska pośmiertna Wincentego Pola, rzeźba Barącz, przedstawiająca Władysławową Łozińską, rzeźba portretowa Kazimierza Chłędowskiego, akwarele portretowe, malowane przez Al. Rejchana, J. Kosaka, F. Tepe i M. Sozańskiego, ponadto szereg monet, banknotów i medali polskich, okazy przemysłu artystycznego (meble, pasy, broń itp.). W depozycie otrzymano olejny portret J. Maszkowskiego przez Artura Grottera.

Główną podstawą finansową Zakładu Ossolińskich, poza uszczuplonymi dochodami z dóbr fundacyjnych i realności miejskich, stanowi jego wydawnictwo, które publikuje dzieła naukowe i podręczniki szkolne w własnych warsztatach drukarskich. Dział ten rozwija się pomyślnie dzięki życzliwości władz szkolnych i całego społeczeństwa. W zrozumieniu misji kulturalnej Zakładu, Wydawnictwo rozdało w r. ub. za pośrednictwem Polskiego Radia 46.000 książek szkolnych i do czytania (wartości

2.454, numizmatyki 370, fotografii 207, książek dzieł nowych 85, w 143 tomach.

Pracujących w Pracowni Naukowej Muzeum było w r. 1936 — 871 osób, odwiedziło Muzeum 4.523 osób, w tym 1.693 bezpłatnie.